

DECIZIE

13 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în următoarea componență:

Președinte – Dumitru Mardari,

judecători – Ala Cobăneanu, Iurie Bejenaru, Nicolae Craiu, Svetoslav Moldovan,

examinând recursul declarat de Banca Comercială Română Chișinău, reprezentată de avocatul Roger Gladei,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” împotriva Marianeii Bodi, intervenienți accesorii Societatea Comercială „Velios – V.B.” Societatea cu Răspundere Limitată și Vitalii Bodi cu privire la realizarea dreptului de gaj/ipotecă întru stingerea datoriei, prin deposedarea și transmiterea silită a bunurilor ipotecate cu evacuarea tuturor persoanelor din bunul imobil, încasarea cheltuielilor de judecată și **cererea reconvențională** înaintată de Mariana Bodi împotriva Societății pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” cu privire la constatarea nulității contractelor de credit și gaj/ipotecă,

împotriva deciziei din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins apelul declarat de Banca Comercială Română Chișinău și menținută hotărârea din 16 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 21 aprilie 2010, Societatea pe Acțiuni ”Banca Comercială Română Chișinău” s-a adresat în instanța de judecată, cu cerere de chemare în judecată împotriva Marianeii Bodi, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Velios – V.B.” și Vitalii Bodi solicitând realizarea dreptului de gaj/ipotecă întru stingerea datoriei, prin deposedarea și transmiterea silită a bunurilor ipotecate, evacuarea tuturor persoanelor din bunul imobil și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a reiterat că, în baza contractului de credit nr.1997 din 11 iunie 2008 S.R.L. „Velios-V.B.” a beneficiat de un credit în sumă de 250 000 euro, cu scadența finală la 10 iunie 2013.

La 31 martie 2009 în baza contractului de credit nr. 1997/1 suma creditului a fost reactivată, constituind suma de 252 431,17 euro, cu scadența finală la 10 iunie 2014.

În scopul asigurării creditului, la 2 iulie 2008 Bodi Mariana a încheiat cu Banca contractul de gaj/ipotecă înregistrat în registrul actelor notariale cu nr. 12851 de către notarul privat Mirela Amihalachioae - Țurcan, modificat prin Acordul Adițional nr. 1 din 01 aprilie 2009, autentificat notarial și înregistrat în registrul actelor notariale cu nr. 6226 la 01 aprilie 2009.

Conform contractului bunul ipotecat constituie imobilul format din apartamentul nr. 1, cu numărul cadastral 0100205.224.01.001 cu suprafața de 195.10 m.p., și construcția accesorie cu numărul cadastral 0100205.224.01.001 cu suprafața de 18,1 m.p., situate pe str. 31 August 1989, nr. 43, mun. Chișinău, evaluat la suma de 4 248 160 lei.

La 22 martie 2010 S.R.L. „Velios-V.B.” a acumulat datoriile la credit în mărime de 317 238,98 euro, formată din soldul creditului în mărime de 252 131,17 euro, dobânzi restante în mărime de 25 253,43 euro, penalități la dobânzi în mărime de 39 734,77 euro, penalități la ratele din credit în mărime de 119,61 euro.

La 18 decembrie 2009 Banca a notificat debitorul S.R.L. „Velios-V.B.” și debitorul ipotecar Mariana Bodiș solicitând transmiterea bunului ipotecat pentru comercializare, conform contractului de gaj/ipotecă și acordul adițional, sau achitarea deplină de către S.R.L. „Velios-V.B.” a sumei creditelor și plăților aferente contractului de credit, inclusiv dobânzile și penalitățile.

La 16 ianuarie 2010 a fost înregistrat preavizul de exercitare a dreptului de gaj/ipotecă la OCT Chișinău.

Reclamantul a solicitat deposedarea și transmiterea silită din posesia debitorului ipotecar Mariana Bodiș, în posesia S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” pentru comercializare bunul ipotecat conform contractului de ipotecă din 02 iulie 2008 și acordul adițional la el, evacuarea tuturor persoanelor și bunurilor lor mobile din bunul imobil, încasarea de la Mariana Bodiș taxa de stat în mărime de 127 444,80 lei, achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin hotărârea din 5 aprilie 2011 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău s-a admis acțiunea depusă de S.A. „Banca Comercială Română Chișinău”.

S-a transmis silit de la Bodiș Mariana în posesiunea S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” apartamentul nr. 1, cu suprafața de 195.10 m.p. și construcția accesorie cu suprafața de 18,1 m.p., situate în str. 31 August 1989, nr. 43 mun. Chișinău, pentru comercializare.

S-a evacuat Bodiș Mariana și toate persoanele care locuiesc în apartamentul nr. 1, cu suprafața de 195.10 m.p. și construcția accesorie cu suprafața de 18,1 m.p., situate în str. 31 August 1989, nr. 43 mun. Chișinău cu bunurile lor, fără acordarea altui spațiu locativ.

S-a încasat de la Bodiș Mariana în beneficiul S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” suma de 127 544,80 lei cu titlu de taxa de stat și 204 lei cheltuielile de citare a părților.

Prin decizia din 02 mai 2012 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Bodiș Mariana, și s-a menținut hotărârea din 5 aprilie 2011 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

Prin decizia din 31 octombrie 2012 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de avocatul Barbăroșie Eugenia în interesele Mariane Bodiș. S-a casat decizia din 2 mai 2012 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 5 aprilie 2011 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Judecătoria Centru, mun. Chișinău în alt complet de judecată.

În cadrul rejudecării cauzei, S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” a depus cereri de concretizare a pretențiilor, prin care a menționat că la 8 octombrie 2013 debitorul S.R.L. „Velios-V.B.” a acumulat o datorie în mărime de 1 419 582,41 euro, formată din soldul creditului în mărime de 252 131,17 euro, dobânda de întârziere în

mărime de 128 046,96 de euro, dobânda majorată în mărime de 16 153,31 de euro, penalitate în mărime de 1 018 208,45 de euro și comision de gestiune în mărime de 5 042,62 de euro.

Astfel, a solicitat depozitarea Marianei Bodiou și transmiterea silită în posesia S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” pentru comercializare ulterioară a imobilului gaj/ipotecat apartamentul nr.1, cu suprafața de 195,1 m.p. și construcția accesorie cu suprafața de 18.1 m.p., cu toate îmbunătățirile, ameliorările și accesoriile bunului imobil ipotecat, a oricărui bun imobil care se unește prin accesiune cu bunul imobil ipotecat, precum și a bunurilor noi ce rezultă din transformarea bunului imobil ipotecat, amplasat în mun. Chișinău, str. 31 August 1989 nr. 43, evacuarea Marianei Bodiou și a tuturor persoanelor și bunurilor lor mobile din imobilul ipotecat, încasarea de la Mariana Bodiou în beneficiul S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” a cheltuielilor suportate la achitarea taxei de stat în mărime de 127 444,80 lei, precum și altor cheltuieli de judecată suportate la examinarea cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de concretizare, S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” a indicat că, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2016 s-a dispus intentarea procesului de intrare în faliment a debitorului S.R.L. „Velios-V.B.” în cadrul căruia S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” a fost validată ca creditor chirografar cu 779 537,84 euro la rangul V și VI.

Potrivit art.143, alin. (8) al Legii insolvenței, consemnarea judecătorului în tabelul definitiv consolidat al creanțelor, are efectul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile pentru toate creanțele validate, conform valorii și rangului lor, precum și pentru debitor, administrator/lichidator și pentru toți creditorii chirografari și creditorii garanți.

În cadrul examinării acțiunii inițiale Bodiou Mariana a înaintat acțiune reconvențională împotriva S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” solicitând constatarea nulității contractelor de credit nr. 1997 din 11 iunie 2008 și nr. 1997/1 din 31 martie 2009, încheiate între S.R.L. „Velios-V.B.” și S.A. „Banca Comercială Română Chișinău”, constatarea nulității contractului de gaj/ipotecă încheiat între Bodiou Mariana și S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” precum și a Acordului adițional nr. 1 la Contractul de gaj/ipotecă din 02 iulie 2008.

În motivarea cererii reconvenționale a relatat că, în temeiul contractului de credit S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” avea dreptul la solicitarea rambursării integrale și anticipate a creditului, dar nu a făcut-o.

S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” urma să-i acorde S.R.L. „Velios-V.B.” un credit doar după asigurarea bunurilor admise în garanție. Creditul i-a fost acordat fără a fi respectată această obligație.

În temeiul celor constatate în cadrul sentinței Judecătoriei Buiucani din 29 aprilie 2013 privind condamnarea lui Bodiou Vitalii, care a dobândit creditul prin înșelăciune, urmează a fi anulate contractele de credit și de gaj/ipotecă, or Vitalii Bodiou prin dol a determinat-o de a semna contractul de gaj/ipotecă și acordul adițional.

Bodiou Marianei a invocat că, executarea silită s-a efectuat contrar prevederilor art.74 al Codului de executare, în ceea ce privește ordinea modalităților de executare. Măsurile asiguratorii de rambursare a creditului și a plăților aferente depășesc cu certitudine valoarea creditului.

Prin hotărârea din 16 februarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a respins cererea depusă de către S.A. „Banca Comercială Română Chișinău”, ca fiind neîntemeiată.

S-a admis parțial cererea reconvențională depusă de către Bodiș Mariana.

S-a anulat contractul de gaj/ipotecă și acordul adițional la contractul de gaj/ipotecă din 2 iulie 2008 încheiate între Bodiș Mariana și S.A. „Banca Comercială Română Chișinău”. În rest pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

S-a încasat din contul S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” în beneficiul statului suma de 12 000 lei cu titlu de taxă de stat.

S-a încasat din contul Mariane Bodiș în beneficiul statului suma de 11 000 lei cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia din 9 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” și s-a menținut hotărârea din 16 februarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 23 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău”.

S-a casat decizia din 9 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și s-a transmis cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” și s-a menținut hotărârea din 16 februarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La 5 iulie 2019, Banca Comercială Română Chișinău, reprezentată de avocatul Roger Gladei a declarat recurs împotriva deciziei din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 16 februarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor menționate și emiterea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a acțiunii inițiale și respingerea cererii reconvenționale.

Ca temei de drept, recurentul a invocat prevederile art. 432 alin (2) lit. a) și c) din Codul de procedură civilă care stabilește că se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat eronat legea.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel fără a face referire la careva norme juridice a constatat că S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” nu a prezentat careva probe care să confirme executarea creanței în cadrul procesului de insolvență. A repetat poziția eronată expusă în decizia casată, potrivit căreia validarea recurenței în cadrul procesului de insolvență a S.R.L. „Velios-V.B.” ca creditor chirografar exclude dreptul acesteia de a executa dreptul de ipotecă pe care acesta îl are asupra imobilului care aparține intimitei Bodiș Mariana.

Recurentul a menționat că banca nu poate proba executarea creanței în cadrul procesului de insolvență din moment ce o atare executare nu a avut loc.

Creanța băncii nu a fost stinsă nici parțial în cadrul procesului de insolvență a S.R.L. „Velios-V.B.”, fapt confirmat prin tabelul definitiv al creanțelor.

Totodată, recurentul a indicat că validarea creanței în cadrul procesului de insolvență nu exclude dreptul acesteia de a-și satisface creanța sa și din contul garanțiilor existente, așa cum este exercitarea dreptului de ipotecă asupra bunului ipotecat.

Legea nu interzice creditorului să dispună în mod concomitent de mai multe căi legale pentru a –și satisface creanțele sale față de debitor, astfel că, banca are dreptul să urmărească paralele atât debitorul S.R.L. „Velios-V.B.” cât și garantul ipotecar până la satisfacerea integrală a creanței garantate.

Recurentul a relatat că, stingerea ipotecii nu este determinată de obținerea unei hotărâri judecătorești irevocabile împotriva debitorului obligației garantate, ci de satisfacerea obligației garantate. Faptul validării Băncii Comerciale Română Chișinău în calitate de creditor chirografar în procesul de insolvență indică doar asupra faptului că instanța de insolvență a constatat existența și valabilitatea creanței față de bancă.

Astfel, până la satisfacerea deplină a creanței garantate, creditorul are dreptul de a-și satisface creanțele sale prin exercitarea dreptului de ipotecă.

Prezentarea de către Bodiu Vitalie a datelor false unei persoane necunoscute și ascunderea intenției sale față de fosta soție nu poate fi motiv de a constata că banca cunoaște despre datele false în obținerea creditului în măsura în care banca a suferit în urma acțiunilor frauduloase a lui Bodiu Vitalie.

Instanța de apel a interpretat în mod eronat prevederile art. 228 alin.(3) din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019) și a tras o concluzie greșită cu privire la drepturile și obligațiile părților.

Decizia instanței de apel se bazează pe o serie de afirmații declarative și nu are la bază nici un argument relevant sau suport probant corespunzător.

A ignorat în totalitate indicațiile Curții Supreme de Justiție expuse în decizia din 23 mai 2018 și nu a stabilit dacă Bodiu Mariana și-a valorificat dreptul său de a cere repararea prejudiciului cauzat de către Bodiu Vitalie în ordinea unei acțiuni civile în cadrul dosarului penal.

Recurentul a indicat că instanța de apel a ignorat mai multe argumente ale băncii și nu s-a expus asupra tuturor argumentelor indicate în cererea de apel și anume că, cerința Mariane Bodiu de declarare a nulității contractului de ipotecă a fost înaintată cu încălcarea termenului de prescripție. Astfel că prin omisiunile date recurrentului i s-a creat impresia că argumentele sale nu au fost auzite.

În opinia recurrentului, ignorarea motivelor invocate în cererea de apel reprezintă o încălcare care a dus la soluționarea greșită a cauzei, prin aplicarea eronată a legii materiale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța menționează că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 23 aprilie 2019.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit scrisorii de comunicare, instanța de apel a expediat participanților la proces copia deciziei motivate, la 17 mai 2019, însă la materialele dosarului lipsesc date referitoare la recepționarea acesteia.

Cererea de recurs a fost declarată la 5 iulie 2019, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Astfel, la 16 august 2019 instanța de recurs a comunicat intimaților copia recursurilor, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii (f. d. 122 Vol. IV), fiind recepționate la 2 septembrie 2019 de către S.R.L. „Velios-V.B.”, potrivit avizului de recepție (f. d. 124 Vol. IV).

Recursul expedit Mariane Bodiu a fost returnat instanței cu mențiunea, nereclamat. (f.d.136).

La 29 octombrie 2019, Bodiu Mariana a depus referință asupra recursului. A invocat că, decizia instanței de apel este corectă și legală. Instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit că, Bodiu Mariana nu a cunoscut și nici nu a putut să cunoască despre intenția lui Bodiu Vitalie. Numai după stabilirea vinovăției lui Bodiu Vitalie, Bodiu Mariana a avut posibilitatea de a înaintat cerere reconvențională. A solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

Prin încheierea din 30 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție recursul Banca Comercială Română Chișinău, reprezentată de avocatul Roger Gladei, s-a declarat admisibil.

Potrivit prevederilor art. 441 și art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Examinând argumentele invocate în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul consideră recursul întemeiat și urmează a fi admis din următoarele considerente.

Art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, statuează că, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul menționează că, prin legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.17 din 5 aprilie 2018, în vigoare din 01 iunie 2018 la dispoziția art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă a fost introdusă sintagma „o singură dată”.

Deci, introducerea sintagmei „o singură dată” se aplică începând cu 01 iunie 2018, astfel că, la 23 mai 2018 când instanța de recurs a transmis cauza spre rejudecare în instanța de apel, astfel de normă nu exista.

Prin modificările date legiuitorul a conceput o dispoziție edictată în favoarea părților netrimiterea cauzei spre rejudecare a doua oară, urmărindu-se soluționarea într-un termen rezonabil a cauzelor.

Însă în speță, aplicarea acestei dispoziții este în defavoarea recurentului, aplicarea ei producându-i daune mult mai mari decât trimiterea spre rejudecare.

În atare circumstanțe, se decide casarea integrală a deciziei atacate și trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de apel pentru a se asigura părților o judecare efectivă a cauzei în ordine de apel, ca garanție a legalității și temeiniciei actului judecătoresc ce va fi adoptat.

Pentru considerentele date, ținând cont de imposibilitatea instanței de recurs de a corecta omisiunile instanței de apel Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează asupra necesității remiterii cauzei spre rejudecare în instanța de apel dat fiind faptul că la examinare

apelului, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, art. 432 alin. (2) lit. a) din Codul de procedură.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În baza art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul reține că, la 11 iunie 2008 între S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” și S.R.L. „Velios-V.B.” în persoana directorului Olga Solioniaia a fost încheiat contractul de credit nr.1997.

Conform pct.1.1 din contractul de credit nominalizat, reclamantul a acordat S.R.L. „Velios-V.B.” un credit în sumă de 250 000 de euro, scadent la 10 iunie 2013.

Conform pct. 6.1 al contractului rata dobânzii la credit este una flotantă și la data semnării contractului de credit constituie 11 % anual.

La 31 martie 2009 în baza contractului de credit nr. 1997/1 suma creditului a fost reactivată, constituind suma de 252 431,17 euro, scadentă la 10 iunie 2014.

În scopul garantării restituiri creditului și plăților aferente creditului la 2 iulie 2008 S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” și Bodiș Mariana au încheiat contractul de de gaj/ipotecă, înregistrat în registrul actelor notariale cu nr. 12851 de către notarul privat Mirela Amihalachioae-Țurcan, prin care a fost ipotecat în folosul băncii apartamentul nr.1, cu suprafața de 195.10 m.p. și construcția accesorie cu suprafața de 18,1 m.p., situate în str.31 august 1989, nr. 43 mun. Chișinău, evaluate la prețul de 4 248 160 lei.

Ulterior prin Acordul Adițional nr. 1 din 01 aprilie 2009, contractul de gaj/ipotecă a fost modificat.

Debitorul S.R.L. „Velios-V.B.” nu și-a onorat obligațiunile contractuale, formând la 22 martie 2010 o datorie față de bancă în mărime de 317 238,98 euro, compusă din soldul creditului în mărime de 252 131,17 euro, dobânda în mărime de 22 253,43 de euro, penalitate la dobândă în mărime de 39 734,77 de euro, penalitate la ratele de credit în mărime de 119,61 de euro.

Astfel, ca urmare a neexecutării obligației debitorului la 21 aprilie 2010 S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune privind deposedarea și transmiterea silită a bunurilor ipotecate.

La 01 august 2011, în privința lui Bodiș Vitalii, fostul soț al Mariane Bodiș și proprietarul S.R.L. „Velios-V.B.” s-a început urmărirea penală conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 238 Cod Penal, pe faptul dobândirii creditului prin abuz de încredere.

Prin ordonanța din 15 mai 2012 Bodiș Mariana a fost recunoscută în calitate de parte vătămată în cauza penală, ca fiind influențată de către Vitalii Bodiș să gajeze către bancă locuița, cauzându-i daune materiale și morale.

Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din 29 aprilie 2013 s-a constatat că Vitalii Bodiș a comis dobândirea unui credit prin înșelăciune, care fiind de

facto proprietarul S.R.L. „Velios-V.B.” a întocmit raportul financiar a mijloacelor cu privire la veniturile, creanțele, datoriile, profitul și cheltuielile întreprinderii S.R.L. „Velios-V.B.” cu date denaturate, exprimate în excluderea intenționată a pierderilor, precum și exagerarea beneficiilor pentru perioada 01 ianuarie 2007- 31 decembrie 2007, care în comun cu alte acte au fost prezentate de către directorul întreprinderii Olga Solionaia la indicația lui Vitalii Bodiou la S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” pentru a demonstra capacitatea S.R.L. „Velios-V.B.” de rambursare a creditului.

La 11 iunie 2008 între S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” și S.R.L. „Velios-V.B.” a fost încheiat contractul de credit nr.1997, în urma căruia, semnând în locul directorului societății comerciale Olga Solionaia, Vitalii Bodiou a obținut un credit în sumă de 250 000 euro.

Tot el, în scopul dobândirii unui credit pentru el personal de la S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” în sumă de 250 000 euro, prin abuz de încredere și înșelăciune, folosind relațiile personale create de-a lungul căsniciei avute cu Mariana Bodiou, cu care are trei copii și cu care a divorțat la 25 septembrie 2007, a influențat-o pe ultima, invocând că banii sunt necesari pentru dezvoltarea afacerii și întreținerea ulterioară a copiilor comuni, de a da acordul la gajarea imobilului său amplasat pe str. 31 August 1989 nr. 43, ap.1, mun. Chișinău, estimat la valoare de 5 310 200 lei, pentru garantarea rambursării creditului bancar, a dobânzii aferente și a executării în termen a obligațiunilor asumate conform contractului de credit nr. 1997 din 11 iunie 2008, încheiat între S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” și S.R.L. „Velios-V.B.”, care era administrată și îi aparținea de facto lui Bodiou Vitalii.

Vitalii Bodiou a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196, alin. 4, art. 238 Cod Penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 2 000 unități convenționale.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 7 iulie 2015 s-a constatat insolvabilitatea debitorului S.R.L. „Velios-V.B.”

Potrivit tabelului definitiv al creanțelor creditorilor debitorului S.R.L. „Velios-V.B.” conform cererii de admitere a creanțelor din 1 iulie 2015 a S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” a fost validat, ca creditor chirografar cu o creanță în mărime de 16 309 646,60 lei, sau echivalentul a 779 537,84 euro, care este formată din soldul creditului 252 131,17 euro, dobânda contractuală 177 537,20 euro, dobânda majorată 32 785,38 euro, penalitatea 308 258,0 euro, comision de gestiune 8 826,09 euro.

Prin încheierea din 19 aprilie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a intentat procesul de intrare în faliment a debitorului S.R.L. „Velios-V.B.”.

În cadrul examinării acțiunii inițiale Bodiou Mariana a înaintat acțiune reconvențională împotriva S.A. „Banca Comercială Română Chișinău”, fiind primită în procedură de către instanța de fond la 30 mai 2016.

Examinând ambele acțiuni, instanța de fond a reținut că, acțiunea inițială este neîntemeiată, iar acțiunea reconvențională întemeiată, dispunând admiterea acesteia.

La examinarea apelului, instanța de apel a reiterat că instanța de fond a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, concluzia expusă în hotărâre se bazează pe probe administrate și corespunde circumstanțelor cauzei.

Din analiza materialelor dosarului instanța de recurs apreciază critic constatările instanței de apel.

În speță, instanța de recurs atestă că, nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond din 16 februarie 2017, S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” a declarat apel. În motivarea apelului a invocat argumentul precum că, instanța de fond a determinat greșit începutul curgerii termenului de prescripție la depunerea acțiunii reconvenționale de către Bodi Mariana.

În decizia din 9 noiembrie 2017, instanța de apel printr-o simplă constatare a menționat că instanța de fond corect a interpretat prevederile art. 233 alin.(1) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019).

Ulterior cauza fiind restituită spre rejudecare de către instanța de recurs, instanța de apel examinând apelul depus împotriva hotărârii din 16 februarie 2017 a primei instanței a dat un răspuns doar la argumentul ce ține de stabilirea faptului dacă creditorul gajist cunoștea despre intențiile dolosive ale debitorului S.R.L. „Velios-V.B.” la momentul încheierii contractului de jag/ipotecă și referitor la stingerea datoriei în cadrul procesului de insolvență.

Colegiul reține că, argumentul S.A. „Banca Comercială Română Chișinău” precum că cerința Mariane Bodi de declarare a nulității contractului de ipotecă a fost înaintată cu încălcarea termenului de prescripție, nu a fost examinată de către instanța de apel.

Potrivit prevederilor art. 373 alin. (5) din Codul de procedură civilă instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, instanța de apel reexaminând apelul era obligată să examineze din nou toate argumentele apelantului invocate în cererea de apel.

În acest sens, instanța de apel nu a analizat argumentul referitor la începutul curgerii termenului de prescripție la înaintarea acțiunii reconvenționale, or în cererea de apel, apelantul S.A. „Banca Comercială Română Chișinău”, a menționat argumentele sale cu referire la aplicarea art. 233 alin.(1) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019).

Cu toate acestea, instanța nu a examinat respectivul argument și nici nu s-a expus pe marginea acestuia, or instanța este obligată să se expună pe marginea tuturor argumentelor invocate de părți prin prisma principiului disponibilității, prevăzut de art. 27 Codul de procedură civilă.

În cauza Ruiz Torija vs Spania (par, §§ 29 și 30) Curtea a constatat că omisiunea instanței judecătorești naționale de a examina argumentul reclamantului, potrivit căruia acțiunea judiciară depusă împotriva lui era prescrisă, a constituit o încălcare a articolului 6 al Convenției.

Astfel, noțiunea de proces echitabil impune ca o instanță internă care și-a motivat decizia pe scurt, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță de grad inferior să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale și să nu se fi mulțumit să confirme pur și simplu concluziile unei instanțe de grad inferior (Helle împotriva Finlandei, pct. 60).

Prin urmare, atunci când un argument invocat de o parte este decisiv pentru rezultatul procedurii, se impune un răspuns specific și explicit, pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil. Motivarea trebuie să evidențieze că, judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

În cauza Albina contra României, CtEDO, a constatat că judecătorii trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care își întemeiază deciziile.

Or, instanța are obligația de a răspunde prin motivare la toate argumentele prezentate de părți, întrucât numai prin pronunțarea unei hotărâri motivate poate fi realizat un control public al administrării justiției (hotărârea Hirvisaari c. Finlanda din 27 septembrie 2001), iar abținerea instanței de apel de la furnizarea unui răspuns explicit în privința pretențiilor formulate constituie o încălcare a art. 6 §1 Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Art.239 Cod de procedură civilă, statuează, că hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Astfel, instanța de apel trebuie să expună în hotărâre toate criticile invocate atât de apelant cât și de intimat, având obligația de se pronunța asupra fiecărui motiv, pentru a da posibilitate instanței de recurs să exercite controlul judiciar.

În acest sens, instanța de recurs menționează că instanța de apel, nu a motivat în hotărârea sa respingerea argumentului referitor la începutul curgerii termenului de prescripție din cererea de apel, ceea ce este o încălcare a art. 6.1. din Convenția europeană a drepturilor omului.

Conform art. 233 alin. (1) din Codul de procedură termenul (în redacția de până la 01 martie 2019) persoana îndreptățită are dreptul să ceară anularea actului juridic pentru temeiurile stipulate la art.227, 228 și 230 în termen de 6 luni de la data când a aflat sau trebuia să afle despre temeiul anulării.

Astfel, termenul de șase luni prevăzut de dispoziția art. 233 alin. (1), este un termen de prescripție aplicabil în cazul acțiunilor ce țin de anularea actelor juridice.

Conform art. 272 alin. (1) din Codul de procedură termenul (în redacția de până la 01 martie 2019) termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Luând în considerație cele stipulate supra, instanța de recurs conchide că instanța de apel, la rejudecare urmează să examineze argumentele reclamantului cu privire la prescripția acțiunii reconvenționale și să constate începerea curgerii termenului de prescripție prevăzut de art. 233 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019) la înaintarea acțiunii reconvențională depusă de Bodi Mariana.

În urma celor expuse, instanța de recurs, consideră necesar de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2019 cu transmiterea cauzei la rejudecare în apel la Curtea de Apel Chișinău într-un alt complet de judecată, or eroarea materială nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Argumentele reclamantului neanalizate de către instanța de apel urmează a fi examinate, pentru ai acorda reclamantului posibilitatea de a fi audiat în persoană.

Neexaminarea tuturor argumentelor invocate de apelant în cererea de apel, nu poate fi suplinită în instanța de recurs, și în temeiul art.445 alin.(1) lit. c) Cod procedură civilă, va atrage casarea deciziei și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Astfel, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2019 cu trimiterea cauzei la rejudecare într-un alt complet de judecată, or eroarea nu poate fi reparată de către instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate de a supune aprecierii tuturor pretențiile reclamantului în raport cu argumentele, probele și normele de drept aplicabile speței.

În conformitate cu art. 445 alin. (1), lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Banca Comercială Română Chișinău, reprezentată de avocatul Roger Gladei.

Se casează decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” împotriva Marianeii Bodiou, intervenienți accesorii Societatea Comercială „Velios – V.B.” Societatea cu Răspundere Limitată și Vitalii Bodiou cu privire la realizarea dreptului de gaj/ipotecă întru stingerea datoriei, prin deposedarea și transmiterea silită a bunurilor ipotecate cu evacuarea tuturor persoanelor din bunul imobil, încasarea cheltuielilor de judecată și **cererea reconvențională** înaintată de Mariana Bodiou împotriva Societății pe Acțiuni „Banca Comercială Română Chișinău” cu privire la constatarea nulității contractelor de credit și gaj/ipotecă, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Svetoslav Moldovan